

Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας, 1994

Τον Φεβρουάριο του 1994, πραγματοποιήθηκε στο ΚεΜΑ ένα τετραήμερο Σεμινάριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ) με τη συνεργασία του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης και των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Νομαρχίας Αθηνών και της Ανατολικής Αττικής. Το Σεμινάριο είχε θέμα: "Ο Βράχος της Ακρόπολης" και το παρακολούθησαν εβδομήντα εκπαιδευτικοί.

Τις εισηγήσεις της πρώτης ημέρας ακολούθησε το πρακτικό μέρος του Σεμιναρίου, με επίσκεψη των εκπαιδευτικών στο Βράχο της Ακρόπολης.

Μετά από τις εισηγήσεις της δεύτερης ημέρας το θέμα χωρίστηκε σε υποθέματα και δημιουργήθηκαν ομάδες εργασίας. Το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων έθεσε στη διάθεση των εκπαιδευτικών βιβλία, περιοδικά, φυλλάδια, εκπαιδευτικό υλικό, μουσειοσκευές, εκπαιδευτικούς φακέλους. Επιπλέον, το επιστημονικό και τεχνικό ανθρώπινο δυναμικό της ΕΣΜΑ και της Α' ΕΠΚΑ ήταν στη διάθεση των ομάδων για συνεντεύξεις και παρατηρήσεις επιτόπου.

Η τρίτη μέρα ξεκίνησε με την αλληλοενημέρωση των ομάδων, την οποία ακολούθησε νέα έξοδος για επιτόπια μελέτη και πρόσθετες πληροφορίες.

Η τέταρτη μέρα ξεκίνησε με την ολοκλήρωση της σύνθεσης και την παρουσίαση της εργασίας.

Η πρώτη ομάδα, ασχολήθηκε με τη μελέτη της γεωμορφολογικής εξέλιξης της περιοχής, κατέγραψε την κατανομή και το είδος των πετρωμάτων και των καρστικών φαινομένων. Παράλληλα ασχολήθηκε με τη κλωρίδα του Βράχου, αναγνώρισε πολλά είδη και προχώρησε στην επισήμανση της καταστροφής που αυτά προκαλούν στα μνημεία.

Το θέμα της δεύτερης ομάδας ήταν η μελέτη του Μουσείου. Η ομάδα κατέγραψε αναλυτικά τα εκθέματα, συνεκτιμώντας την αισθητική αξία και τις ιστορικές, κοινωνικές και φιλοσοφικές συνθήκες και αξίες της εποχής της δημιουργίας τους.

Στόχος της ομάδας ήταν η αναζήτηση του τρόπου με τον οποίο τα πολιτισμικά μας αγαθά πρέπει να προσεγγίζονται από τους μαθητές, ώστε να καλλιεργηθεί ο σεβασμός, η εκτίμηση, η αγάπη προς αυτά.

Οι εκπαιδευτικοί της τρίτης ομάδας ασχολήθηκαν με τη ζωή στην Αθήνα κατά την κλασική εποχή, μέσα από τα μνημεία της Ακρόπολης. Είδαν τα μνημεία της Ακρόπολης όχι μόνο ως καλλιτεχνήματα, αλλά ως μάρτυρες της κοινωνικής οργάνωσης, της φιλοσοφίας, της θρησκείας, του πολιτεύματος αλλά και της καθημερινής ζωής της Αθήνας κατά τον 5ο αιώνα π.Χ.

Η τέταρτη ομάδα επέλεξε να παρακολουθήσει την πορεία του πεντελικού μαρμάρου.

Η γνωριμία με το χώρο των αρχαίων λατομείων και η αγωνία για το μέλλον αυτής της περιοχής με την ανυπολόγιστη πολιτισμική αξία ήταν το ερέθισμα της επιλογής του υπο-θέματος. Αρχαίες τεχνικές απαράμιλλης σοφίας διερευνήθηκαν, παράλληλα με τις σημερινές μεθόδους αναστήλωσης. Επίσης μελετήθηκαν οι αλλοιώσεις του μαρμάρου από τη χημική ρύπανση και το βιολογικό παράγοντα καθώς και οι προσπάθειες αποκατάστασης των φθορών. Η παρουσίαση της τελευταίας ομάδας συνοδευόταν από τους ήχους των αρχαίων μουσικών οργάνων της μουσειοσκευής του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης.

Το πρόγραμμα στήριξε και τόνισε τρεις βασικές αρχές της ΠΕ:

1. Πολυεπιστημονική προσέγγιση του θέματος.

Στο Σεμινάριο συνεργάστηκαν εκπαιδευτικοί όλων των μαθημάτων.

Ιστορία: Ο Βράχος της Ακρόπολης συσχετίστηκε με τα ιστορικά γεγονότα από τον 5ο αιώνα π.Χ. μέχρι σήμερα, αλλά και με τις επιδράσεις της χρήσης των μνημείων και τις αλλαγές και τις φθορές που αυτές επισώρευσαν.

Φιλοσοφία: Τα μνημεία του Ιερού Βράχου αναδείχτηκαν σε μάρτυρες της ανθρώπινης σκέψης και των προτύπων και αξιών μιας άλλης εποχής.

Καλλιτεχνικά: Η προσέγγιση του θέματος δια των μαθημάτων τέχνης εστίασε στην εξοικείωση με τα αισθητικά πρότυπα της αρχαίας Ελλάδας, απελευθερώνοντας τη φαντασία και το συναίσθημα, τα οποία μετουσιώθηκαν σε πρωτότυπες δημιουργίες, σχέδια, φωτογραφίες, πίνακες, μακέτες, κατασκευές.

Φυσικές Επιστήμες: Η μελέτη των υλικών δόμησης, ο τρόπος κατασκευής, οι φθορές, οι αναστηλώσεις, η αναγνώριση ειδών της πανίδας και της κλωρίδας σε αρχιτεκτονικά μέλη και στη γύρω περιοχή υποστηρίχθηκε από τις γνώσεις που προσφέρουν η Χημεία, η Φυσική, η Φυτολογία, η Ζωολογία.

Μαθηματικά: Η επιστήμη των αριθμών οδήγησε σε σωστές μετρήσεις και υπολογισμούς, στην έκφραση των αποτελεσμάτων της έρευνας μέσω ποσοστών, διαγραμμάτων, πινάκων, στην κατανόηση γεωμετρικών σχημάτων και πολύπλοκων κατασκευαστικών προβλημάτων.

Γλώσσα: Τα κείμενα, αρχαία ή νεοελληνικά ζωντάνεψαν, το λεξιλόγιο εμπλουτίστηκε, τα μεταφρασμένα αρχαία κείμενα έγιναν προσιτά.

Οικονομία: Η έννοια της τουριστικής ανάπτυξης συνδυάστηκε με τη φιλοσοφία της προστασίας και της φύλαξης των πολιτισμικών αγαθών.

Κοινωνιολογία: Η δομή, η οργάνωση, η λειτουργία, οι θεσμοί αλλά και η καθημερινή ζωή μιας άλλης εποχής έδωσαν ερεθίσματα για συζητήσεις, συγκρίσεις, προβληματισμό.

Φυσική Αγωγή: ο ρυθμός, η κίνηση, οι χοροί, τα αθλήματα, το θεατρικό παιχνίδι ταξίδεψαν στο παρελθόν αντλώντας έμπνευση και ιδέες.

Οικιακή Οικονομία: Οι οικιακές ασχολίες των Αθηναίων του παρελθόντος αναβίωσαν μέσα από μετόπες, ζωφόρους, αγγεία, γλυπτά, προσφέροντας γνώση.

Τεχνολογικά Μαθήματα: Ο τρόπος δόμησης, τα αποχετευτικά έργα, τα εργαλεία, οι ευφυείς τεχνικές λύσεις μελετήθηκαν και αξιολογήθηκαν.

Παράλληλα, επιστήμες και τέχνες, με περιεχόμενο έξω από τις ειδικότητες των εκπαιδευτικών, όπως: αρχιτεκτονική, γλυπτική, λιθοξοϊκή, συντήρηση μνημείων, τους πρόσφεραν τα γνωστικά τους αντικείμενα για την ολοκλήρωση της μελέτης.

2. Ολιστική θεώρηση της έννοιας περιβάλλον.

Η σχέση ανάμεσα στο φυσικό και το κοινωνικό περιβάλλον, καθώς και στην ανθρώπινη υποκειμενικότητα ως διαμεσολαβητή ανάμεσα σ' αυτές τις αλληλοσμπλεκόμενες έννοιες, έγινε κατανοητή μέσα από τη μελέτη του επιλεγμένου θέματος. "Ο Βράχος της Ακρόπολης", σπάνιο πολιτισμικό αγαθό, συνδυάζει μαρτυρίες του φυσικού, κοινωνικού, πολιτισμικού περιβάλλοντος του παρελθόντος και εμφανείς επιδράσεις του παρόντος.

3. Συνδυασμός γνωστικού και ψυχοκινητικού πεδίου.

Το Σεμινάριο ήταν μια θαυμάσια εμπειρία. Εκπαιδευτικοί εργάστηκαν με το μυαλό αλλά και με την καρδιά τους. Αυτό οφείλεται κυρίως στην άρτια οργάνωση και στη συνεργασία με το ανθρώπινο δυναμικό του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης.

Κ. Σχίζα